

KDY ½ OPICE MĀ• OPIĀĀĀ

Āšter ½, 17 bĀ™ezen 2020

Ā impanzi, coby nejbliĀ¼ĀĀ- pĀ™Ā-buznĀ- Ā•lovĀ›ka v Ā™Ā-Āĵi zvĀ-Ā™at, s lidmi sdĀ-lejĀ- schopnost chĀĵpat Ā™eĀ• i smy. NejnovĀĵĀĀ- vĀ½zkum ukĀĵzal, Ā¼e majĀ- takĀ© zĀĵlibu v alkoholu. OdbornĀ-ci, kteĀ™Ā- studujĀ- Āĵimpanze v Guineji, v tĀ zvĀ-Ā™at naĀĵli znĀĵmky dlouhodobĀ© a opakovanĀ© konzumace etanolu. V tamnĀ- oblasti Bossou, kde pĀ™Ā-rodovĀ›dci Ā pozorovali, si mĀ-stnĀ- lidĀ© vyrĀĵbĀ›ĵĀ- palmovĀ© vĀ-no. Ā ĀĀĵvu k jeho vĀ½robĀ› stĀĵĀ•ejĀ- v korunĀĵch palem do plastov nĀĵdob, pro kterĀ© si chodĀ- rĀĵno a veĀ•er.

A Āĵimpanzi, Ā•asto ve skupinĀĵch, ĀĵplhajĀ- k nĀĵdobĀĵm a vesele se opĀ-jejĀ- pĀ™Ā-rodnĀ› zkvaĀĵenou ĀĵĀĀĵvou. PĀ™Āĵĵli i na to, jak se k nĀ- lehce dostat: seĀ¼vĀ½kajĀ- nĀ›kolik listĀ, kterĀ© pak pouĀ¼ĵĀ- jako houbu a namĀĵĀ•ejĀ- ji do tekutiny... TakĀ¼e bĀ›Ā¼nĀ› vypijĀ- lahvinku vĀ-na dennĀ› - stej tamĀ›ĵĀĀ- lidi. VĀ›dci mĀ›Ā™ĵli obsah alkoholu ve ĀĵĀĀĵvĀ› a nafilmovali Āĵimpanze pĀ™ĵi pitĀĵĵch. I kdyĀ¼ jsou popsĀĵny pĀ™Ā-pady opic konzumujĀ-cĀ-ch alkohol z pĀ™Ā-rodnĀ-ch zdrojĀ, tady jde o prvĀ- zĀĵznam a kvantitativĀ- mĀ›Ā™enĀ- vyloĀ¼enĀ› zĀĵmĀ›rnĀ©ho pitĀ- alkoholu u divoce Ā¼ĵĀ-cĀ-ch opic.

Ano, lidĀ© sdĀ-lejĀ- s africkĀ½mi opicemi stejnou genetickou vĀ½bavu, kterĀĵ jim umoĀ¼Āˆuje alkohol trĀĵvit. SpoleĀ•nĀ½ pĀ™medek lidĀ- a lidoopĀ- zĀ-skal uĀ¼ nĀ›kdy pĀ™med deseti miliony let schopnost vytvĀĵĀ™et bĀ-ĵkoviny, kterĀ© zpracovĀĵnĀ- alkoholu v tĀ›le usnadĀˆujĀ-. LidĀ©, gorily, Āĵimpanzi a bonobovĀ© tak dokĀĵĀ¼ou v tĀ›le ĀĵtĀ›pit alkohol. Naopak ostatĀ- opice, od nichĀ¼ se lidoopĀ- vĀ›tev odĀĵtĀ›pila nĀ›kdy pĀ™med 25 miliony let, to nedokĀĵĀ¼ou. Na rozdĀ-l od lidoopĀ- (a lidĀ-) si tedy nemohou dovolit konzumovat spadĀ©, pĀ™ezrĀĵĀ© a nakvaĀĵenĀ© plody, pĀ™Ā-padnĀ› popĀ-jet cokoliv alkoholickĀ©ho.

Na tuhle zĀĵlibu ĀždojelĀ€œ i ĀĵimpanzĀ- samec Cheetah, nejslavnĀ›ĵĀĀ- Āĵimpanz vĀĵech dob. KromĀ› mnoha filmovĀ½ch rol Āĵimpanz dostal takĀ© do Guinnessovy knihy rekordĀ- Ā€“ roku 2005 byl do nĀ- zapsĀĵn jako nejstarĀĵ- primĀĵt svĀ›ta. Ā impanzi se pĀ™ĵitím v zajetĀ- normĀĵlnĀ› doĀ¼Ā-vajĀ- jen padesĀĵtky. OpiĀ•Āĵk umĀ™el v osmdesĀĵti letech v Āˆtulku pro primĀĵty Suncoast Primate Sanctuary ve floridskĀ©m Palm Harboru na selhĀĵnĀ- ledvin.

Ale aĀ¼ do poslednĀ-ch okamĀ¼ikĀ se mu daĀ™ĵlo skvĀ›le Ā€“ rĀĵd a hezky maloval prsty na papĀ-r, v televizi sledoval americkĀ½ fotbal a moc se mu lĀ-bilo, kdyĀ¼ se lidĀ© smĀĵli. Podle Ā™meditelky Āˆtulku Debbie CobbovĀ© se sice Cheetah snadno naĀĵtval, ale dal se uklidnit hranĀ-m kostelnĀ- hudby. Vynikal mj.schopnostĀ- chodit vzpĀ™Ā-menĀ› jako Ā•lovĀ›k.

Narodil se v Africe, odkud ho jeĀĵtĀ› jako novorozence roku 1932 odvezl krotitel zvĀ-Ā™at za oceĀĵn. A hned toho roku si zahrĀĵl v prvĀ-m filmu Tarzan syn divoĀ•iny. Do Āˆtulku se Āĵimpanz dostal uĀ¼ roku 1960 a nikdy se nechoval jako lidsĀĵi superstar. Od mlĀĵdĀ- byl Cheetah cviĀ•en, aby se nebĀĵl lidĀ- ani kamery a jeho majiteli se tato investice vyplatila. Ani v Āˆtulku ale nezahĀĵlel a na Ā¼ivobytĀ- si dĀ-stojnĀ› sĀĵm vydĀ›ĵĀval. Jeho obrazy se dodnes draze prodĀĵvajĀ-.

Ve slavnĀ©m filmovĀ©m Tarzanovi hrĀĵl pĀ™mesto, Ā¼e v romĀĵĵech E.A. Burroughse se nikdy Āĵimpanz neobjevil. Ale aby ve filmu hrĀĵly opravdovĀ© gorily, to bylo ve 30. letech 20. stoletĀ- z bezpeĀ•nostnĀ-ch i finanĀ•nĀ-ch dĀ-vodĀ nemoĀ¼nĀ©.

Naposledy ve filmu hrĀĵl roku 1967. To uĀ¼ ale trpĀ›l celou Ā™adou zdravotnĀ-ch problĀ©mĀ- - pro herce bylo ĀˆplnĀ› normĀĵlnĀ-, Ā¼e opiĀ•Āĵkovi nabĀ-zeli alkohol a cigarety, takĀ¼e Cheetah pozdĀ›ji trpĀ›l zĀĵvislostĀ- na obou tĀ›chto lĀĵtkĀĵch. A jak je psĀĵno i vĀ½Āĵe, nakonec na to i zemĀ™elĀ€!

ANDREA